

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa: **M. K.** narodený X., bytom V. T., S. X., č. X. zastúpený JUDr. I. R., advokátkou, K., Š. ul. č. X., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. decembra 2010, č.k. 3Sd/47/2010-45, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 8. decembra 2010, č.k. 3Sd/47/2010-45, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi **nepriznáva** náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 8. decembra 2010, č.k. 3Sd/47/2010-45, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie odporkyne z 1. júla 2010 číslo X. X. v spojení s rozhodnutím z 20. októbra 2010 číslo X. X., ktorými odporkyňa podľa § 274 a § 69 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 461/203 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodla, že navrhovateľovi patrí naďalej starobný dôchodok v sume 8 243 Sk mesačne s účinnosťou od 2. júna 2008. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania .

V odôvodnení uviedol, že odporkyňa pri rozhodovaní o starobnom dôchodku navrhovateľa po dosiahnutí dôchodkového veku od 2. júna 2008 postupovala v súlade so zákonom o sociálnom poistení. Odporkyňa vyplácala navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok od 2. júna 2004, ktorý sa po dovŕšení dôchodkového veku navrhovateľa podľa § 69 ods. 2 zákona o sociálnom poistení od 2. júna 2008 stáva starobným dôchodkom. Tým došlo k vylúčeniu vzniku nároku na iný starobný dôchodok. Odporkyňa na požiadanie navrhovateľa podľa právneho predpisu účinného do 31. decembra 2003 t.j. zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) určila výšku starobného dôchodku od 2. júna 2008 so zohľadnením zamestnania vo zvýhodnených pracovných kategóriách sumou 7 411 Sk mesačne. Zistila, že predčasný starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení vo výške 8 243 Sk mesačne je vyšší ako starobný dôchodok, vypočítaný podľa zákona o sociálnom zabezpečení, účinného k 31. decembru 2003. Súd ďalej poznamenal, že zákon o sociálnom zabezpečení predčasný starobný dôchodok ako dávku sociálneho zabezpečenia nepoznal, lebo táto dávka bola upravená až zákonom o sociálnom poistení, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2004. Pri priznaní predčasného starobného dôchodku navrhovateľa nemohla odporkyňa zohľadniť na skutočnosť, že navrhovateľ získal obdobia dôchodkového poistenia vo zvýhodnených kategóriách. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol s poukazom na § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP a na neúspešnosť navrhovateľa v konaní.

Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že podľa § 68 ods. 2 zákona o sociálnom poistení výpočet predčasného starobného dôchodku vychádzal zo sumy starobného dôchodku zníženého následne o 0,5 % za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku do dovŕšenia dôchodkového veku. Pri jeho výpočte však neboli do rozhodujúceho obdobia započítané obdobia, kedy bol v zamestnaní zaradený do I. a II. pracovnej kategórie, a teda nepochybne nebol použitý výhodnejší výpočet podľa právnych predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ktorý mal byť použitý. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že rozhodnutie odporkyne z 1. júla 2010 v spojení s rozhodnutím z 20. októbra 2010, obe číslo X. zrušil a vec jej vráti na ďalšie konanie. Súčasne žiadal náhradu trov konania za právne zastúpenie v sume 301,14 €.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny. Dôvody uvádzané v odvolaní nepokladala za opodstatnené. Uviedla, že nároky získané vo zvýhodnených pracovných kategóriách boli navrhovateľovi zachované tak, že výška predčasného starobného dôchodku, ktorý je od 2. júna 2008 starobným dôchodkom, bola porovnaná s výškou starobného dôchodku určeného k 2. júnu 2008 podľa zákona o sociálnom zabezpečení, ktorý bol účinný do 31. decembra 2003.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľovi na základe rozhodnutia odporkyne z 12. júna 2004 číslo X. vznikol nárok na predčasný starobný dôchodok a jeho výplatu podľa § 67 zákona o sociálnom poistení a s účinnosťou od 2. júna 2004 bola výška dôchodku vypočítaná podľa § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení, platnom v čase rozhodovania o tejto dávke. V rozhodujúcom období kalendárnych rokov 1997 až 2003, určenom podľa § 63 ods. 7 zákona o sociálnom poistení navrhovateľ nezískal aspoň desať rokov vymeriavacieho základu, preto rozhodujúce obdobie podľa prvej vety § 63 ods. 8 cit. zákona bolo rozšírené postupne pred 1. január 1994 tak, aby v ňom bolo desať kalendárnych rokov s vymeriavacím základom. Tak pre určenie priemerného osobného mzdového bodu bolo stanovené rozhodujúce obdobie dôchodkového poistenia od 1983 do 1992 vrátane. Podľa osobného mzdového listu dôchodkového poistenia v tomto rozhodnom období bol navrhovateľ zaradený do I. pracovnej kategórie.

Navrhovateľ podľa § 69 ods. 2 zákona o sociálnom poistení dovŕšil dôchodkový vek 62 rokov 2. júna 2008. Ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku bol navrhovateľovi vyplácaný predčasný starobný dôchodok v sume 8 243 Sk mesačne.

Podľa § 69 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok, nemá nárok na starobný dôchodok. Predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok (ods. 2).

Ustanovenie § 69 zákona o sociálnom poistení upravuje vylúčenie nového nároku na starobný dôchodok a zmenu predčasného starobného dôchodku na starobný dôchodok.

Právny podklad pre prepočet predčasného starobného dôchodku na starobný dôchodok nie je daný. To znamená, že ak bol poistencovi priznaný a vyplácaný predčasný starobný dôchodok, potom mu nevzniká právo na určenie sumy starobného dôchodku podľa § 66 zákona o sociálnom poistení v znení platnom v čase vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok a ani dovŕšením dôchodkového veku.

Navrhovateľ podal 16. decembra 2008 a 18. marca 2009 žiadosť o opätovné rozhodnutie o výške starobného dôchodku z dôvodu, že pri výpočte výšky predčasného starobného dôchodku neboli do rozhodujúceho obdobia započítané obdobia jeho zamestnania zaradené do I. a II. pracovnej kategórie. Predmet týchto žiadostí je totožný s námietkami, uvedenými v opravnom prostriedku ako aj v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa a navrhovateľ poukazuje na znenie § 274 zákona o sociálnom poistení.

Podľa § 274 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

V zmysle § 274 ods. 2 prvej vety zákona o sociálnom poistení suma starobného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

Do 31. decembra 2003 bol účinný zákon o sociálnom zabezpečení, ktorý výšku dôchodku okrem rokov zamestnania odvodzoval od priemerného mesačného zárobku.

Podľa § 12 ods. 1 a 3 písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení priemerný mesačný zárobok je mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkove najlepších kalendárnych rokoch v období desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok.

Navrhovateľovi podľa zákona o sociálnom zabezpečení nevznikol nárok na starobný dôchodok ku dňu 6. júna 2004, ale k tomuto dňu mu vznikol nárok na predčasný starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení.

Z uvedeného je zrejmé, že predpokladom pre aplikovanie § 274 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení je vznik nároku na starobný dôchodok. V danej veci navrhovateľovi ako poberateľovi predčasného starobného dôchodku nárok na starobný dôchodok v zmysle § 69 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nevznikol. Na požadovaný nový výpočet sumy starobného dôchodku, ktorý vznikol zmenou z predčasného starobného dôchodku dovŕšením dôchodkového veku jeho poberateľa, právny dôvod nie je daný.

Odporkyňa napriek tomu rozhodnutím z 20. októbra 2010 vykonala výpočet sumy starobného dôchodku podľa § 21 zákona o sociálnom zabezpečení k 2. júnu 2008, t.j. k dovŕšeniu dôchodkového veku navrhovateľa. Po zistení, že vypočítaná suma 7 411 Sk mesačne je nižšia ako suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona o sociálnom poistení, t.j. právneho predpisu účinného od 1. januára 2004 vo výške 8 243 Sk mesačne, vo výroku tohto rozhodnutia vyslovila, že navrhovateľovi naďalej patrí starobný dôchodok v sume 8 243 Sk mesačne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že podľa osobného listu dôchodkového poistenia priloženého k rozhodnutiu odporkyne o priznaní predčasného starobného dôchodku z 12. júla 2004 navrhovateľ bol v zamestnaní v pracovnej kategórii II. v období dôchodkového poistenia od 3. decembra 1969 do 30. septembra 197, ktoré vzhľadom na ustanovenie § 21 a § 12 ods. 1 a ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení nespadá do rozhodného obdobia, ale pri výpočte starobného dôchodku bolo zohľadnené pri určení percentuálnej výmery dôchodku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne zodpovedajú zákonu, a preto podľa § 219 OSP rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, preto mu odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová